

MARCSÁK GERGELY

SZÉGYENPIAC
NAGYCSÜTÖRTÖKÖN

A szégyenpiac egyik koszos kocsmájában –
ukrán nevét talán Menedéknek fordíthatnám –
ültünk egy-egy korsó savanyú sör mellett,
egykedvűen forgattam számban
a hamutálban felszolgált sósmogyorót,
te pedig a nehéz, ragacsos asztallapon
nézted, értelmezted elmerülten
a félgömb lámpaburában felgyülemlt
bogártetek furcsa árnyékát
(mintha csak a kint nyüzsgő szégyenpiac
borús sziluettje vetült volna elénk).
Mögöttem a sarokban falra szerelt,
apró hangszóróból recsegett
egy érdes hangú orosz férfi
mulatós sanzonja a bünözőről,
aki már beletörődött abba, hogy elítélik,
mert minden reménytelen.

*Toldozza-foltozza a test önmagát –
sóhajtottál fel végül komoran –,
de egyszer úgyis felmondja a szolgálatot.
Az életfunkció csak kétségbeesett állagmegóvás.
Hol az a rohadt percovka?
Mikor ezeket kimondtad,
megjelent a pultos nő kezében két pohárral,
elénk tette, lecuppogtatta
a menet közben ujjaira csorgott italt,
és pénzedet kötényzsebbe gyűrve távozott.
A tudat? – néztél szemembe vérmesen,
mintha bárki kérdezett volna róla. –
A tudat szerintem az evolúció hozadéka,
a léleknek semmi köze hozzá,
ezt a mesterséges intelligencia bizonyítja majd.
A lélek meg örül, ha szabadulhat végre
a földi kelepceből. Odaát nem fog emlékezni ránk.*

Habár nem értettem egyet, nem szóltam semmit,
mert a te verziód mégis megnyugtatóbb:
ha a gondolat kútfője a lélek,
az üdvözülésnek számomra lőttek.
Ivás után visszaléptünk a piac szövetébe,
és mintha szembödrömbe lándzsát szúrna,
úgy csapta meg egyébként is kóválygó fejem
a magán erőt vett tavaszi napsütés.
Vakon álldogálva éreztem,
hogy suhanó testek döngölik mellkasom,
lábamnak tömött reklámszatyrok ütköznek,
és szinte látni véltem,
hogy a cseburekes bódében fortyogó,
feketére égett olaj tömény, burjánzó szaga
erőszakosan tör utat orrom felé,
számúzi a hányás, a vizelet, a pörkölt bogarak bűzét,
és boldogan telepszik helyükre.

Váratlanul megragadtad a karom,
behúztál az embersodor előttünk nyílt foghíjába,
és, mint seben át bejutott mikrobák,
közepes ütemben haladni kezdtünk
a szegyenpiac sűrű érrendszerében.
Alig hagytuk még el a Menedéket,
aznap immár ötödszörre is
megszólaltak a városi légószirénák,
hangjuk szinte émelygő gyomromig hasított,
de nem futottunk, nem volt miért és hova,
és ott, a félelemhez hozzászokott tömeg
sötét hátakkal határolt kalitkájában,
ahol nem láthattam, nem hallhattam
és nem szagolhattam mást,
csak amit a szegyenpiac megengedett,
hirtelen egy furcsa érzés kerített hatalmába:
a lelkem csomagolni kezdett.